Nro 39.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE DNIA 14 MAJA V. S. 1813 ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE

S. Peterzburg, dnia 3 maja, v. s. Pierwszy dzień maja w Stolicy naszey oznaczony został uroczystym obchodem zwycięztwa, odniesionego w obliczu Jego Imperatorskiey Mości, przez woyska Rossyyskie połączone z Pruskiemi, pod dowództwem Jenerała kawaleryi Hrabiego *Wittgensteina*, nad woyskiém Francuzkiém, pod dowództwem Cesarza *Napoleona*, w dniu 20stym kwietnia, w bliskości miasteczka *Lutzen*. Z tey okoliczności w pałacu zimowym złożono dziękczynne modły Naywyższey Istności z przyklęknieniem, w obecności Nayjaśnieyszych Imperatorowych, i Jch Imperatorskich Wysokości, oraz, licznego zgromadzenia znakomitszych osób płci obojey i Ministrów cudzoziemskich. Przed rozpoczęciem modłow, Zarządzaiący Ministeryum Wojennèm, Jenerał Leytnant Xiąże *Gorczakow* czytał o tém zwycięztwie wiadomość, w którey wyrażono: że w rozprawie tey nieprzyjaciel utracił do 15,000 ludzi w zabitych, nie małą liczbę w jeńcach, i pewną liczbę dział. Z naszey strony strata bez porównania mnieysza, i większą częścią w ranionych się zawiera.

Szósta kompania 31go półku strzelców własnym kosztem sprawiła obraz świętego Michała Archanioła, bogato przyozdobiony. Ten swóy pobożny sprawunek poświęciła sławie i pamięci zwycięztw Wielkiego Wodza naszego Xiążęcia *M. Ł. Goleniszczewa-Kutuzowa-Smoleńskiego*.

Jenerał kawaleryi Hrabia *Wittgenstein* otrzymał Naymiłościwszy rozkaz bydź Wodzem Naczelnym woyska, złożonego z połączonych woysk Rossyyskich i sprzymierzonych, ze wszystkiemi prawami i przywilejami, Wodzowi Naczelnemu właściwemi, stosownie do Ustaw wielkiego działającego woyska. (*Poczta północna.*)

S. Peterzburg 28 kwietnia. Dozorca Honorowy Szkół Powiatu Bałuyskiego w Gubernii Woronezkiey Hrabia Dymitr *Dewier*, ofiarował na wybudowanie domu szkolnego 2,250 rubli, na kupienie książek dla uczniów ubogich 300 rubli, a oprócz tego obowiązał się, przez cały czas sprawowania przez siebie tego obowiązku, utrzymywać na swoim koszcie 10ciu ubogich synow szlacheckich.

W Gubernii Włodzimirskiey w Powiecie Melenkowskim rolnicy wolney włości *Kudryna*, ofiarowali drzewo z własnego lasu na wybudowanie domu swoiey szkoły parafialney. Wóyt czyli Głowa tey wolney Włości dał na tenże przedmiot własnych swoich pieniędzy 1200 rubli, a Włościanie wspólnie bez żadney zapłaty wozili kamień, wapno i cegłę na fundament domu. Nauczycielowi za pracę naznaczono płaty roczney 100 rubli, stróżowi 30, a na opał domu rubli 14.

Ministeryum narodowego oświecenia z wdzięcznością podaie te czyny do powszechney wiadomości. (*G. S. Peter. Akad.*)

Ryga d. 5. Maja. Przybyło tu na okrętach od 1100 do 1300 ieńców woiennych Francuzkich w *Luneburgu* zabranych, maią oni bydź wewnątrz kraiu odesłani, i tam do robot około budowy miast i twierdz użyci. Wszyscy Niemcy, którzy się w korpusie Jenerała Moranda znaydowali, pozostali w *Kolbergu*, a podług Naywyższego rozkazu jeńcy Sascy, którzy się tu znaydowali, w dawnieyszym nawet czasie zabrani, odzyskali zupełną wolność. (*Zuschauer.*)

Odessa, dnia 6 kwietnia, v. s. Od d. 29 marca do d. 5 t. m. zawinęło do tuteyszego portu 6 okrętow kupieckich cudzoziemskich i 1 Rossyyski, dla nabrania ładunku różnych produktow Rossyi. (*P. P.*)

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Berlin, d. 8 Maja, n. st. Dnia wczorayszego wcale rano, i bez wszelkiey okazałości ciało Xiążęcia *Ferdynanda*, ostatniego z Braci Fryderyka W. pogrzebione zostało.

Po cofnieniu się Wice-Króla załoga *Magdeburska* nie ma wynosić, iak 7000 ludzi.

Dessau 24 kwietnia n. st. Jenerał Major woysk Rossyyskich d' *Auvray*, Szef głównego Sztabu korpusu woyska Jenerała kawaleryi Hrabiego *Wittgensteina*, wydał z główney tuteyszey kwatery następne odezwy:

Do Niemców!

„ W przeciągu teraźnieyszey woyny zdarzyło się „ w niektórych przypadkach, iż nieprzyiaciel na czas „ krótki znowu opanował te mieysca, które iuż raz „ od niego oczyszczone były, a gwałcąc wszelkie pra„ wa narodów, tych mieszkańców, którzy miłością „ oyczyzny ożywieni, chwycili się strony słuszności, „ uwięzić, a niektórym nawet śmierć zadać, sobie „ pozwolił. Aby tak okropnym nadużyciom na przy„ szłość zapobiedz, a wolność i życie obywateli, któ„ rzy przez wierne swe przywiązanie do powszech„ ney oyczyzny, dobrze się u niey zasłużyli, od po„ dobnego niebespieczeństwa zasłonić, zostało wyda„ ne do Francuzkich Wodzów następne oświadczenie; „ a gdy z naszey strony, wszystkie w niém wyrażo„ ne zagrożenia w zdarzonym przypadku nie uchy„ bnie i z naywiększą surowością wykonane będą, „ patryoci zatém Niemieccy nie maią się odtąd oba„ wiać ze strony Wodzów Francuzkich podobnego „ nadużycia.

Do Jenerałów Francuzkich.

„ Wódz woysk Rossyyskich Jenerał kawaleryi „ Hrabia *Wittgenstein* uwiadomiony został, iż Jene„ rałowie Francuscy pozwalaią sobie w Prowincyach „ Niemieckich karać śmiercią albo więzić osoby, za „ okazanie wiernego przywiązania do świętey i spra„ wiedliwey sprawy, którey my bronimy. Hrabia „ *Wittgenstein* upoważnił mnie, abym WPP. uroczy„ ście oświadczył, i Boga wziął na świadectwo, iż „ on na ieńcach Francuzkich, na Jenerałach, offi„ cerach wyższych, Kommisarzach woiennych, etc. „ nayściślejsze prawo odwetu wykonywać bę„ dzie: oni swoiém życiem odpowiadaią za życie, „ bespieczeństwo i maiątek mieszkańców tych wszy„ stkich miast i prowincyy, które się za stroną nie„ podległości *Niemiec* oświadczyły. W główney kwa„ terze, *Dessau*: d. 24 kwietnia 1813, *podpisano:* d'Auvray. Jenerał Major i Szef głównego Sztabu woyska Jenerała Hrab. *Wittgensteina.*

Konstantynopol, d. 14 kwietnia, n. s. Dowiadujemy się tu, że *Remiz-Basza* już nie żyje. Rozkaz Sułtana, na śmierć go skazuiący, wykonany został d. 13

marca, przed jego przybyciem do *Bukarestu*, w pośród okazałości wiazdu, który tam dla niego przygotowano — Kiedy się on do *Bukarestu* zbliżał, Hospodar Wołoski wysłał na spotkanie jego paradny pojazd z wspaniałym orszakiem woyskowym: niejaki *Mahmud-Aga*, Deli-Baszy W. Wezyra, który ze 400 ludzi kawaleryi stał w tém mieście, był wykonywaczem woli Sułtana, w tey właśnie chwili, kiedy *Remiz-Basza* wstępował do pojazdu, dla siebie przysłanego.

Goniec z *Bagdadu* miał tu przywieźć wiadomość, iż *Abdulla-Basza*, który w baszostwie Bagdadskim nastąpił po *Solimanie-Baszy* z rozkazu Sułtana zabitym, w bitwie przez *Seheik-Muntufeg*, Wodza jednego z pokoleń Arabskich, mu wydaney, na głowę zbity, dostał się w niewolą i ścięty został. Jego *Kehaya*, wpadłszy w ręce *Seheih-Muntufega*, również głowę utracił. Tąż drogą dowiadujemy się, iż ten naczelnik pokolenia Arabskiego wziął się do oręża jedynie za sprawę *Assad-Beja*, syna zmarłego *Solimana-Baszy*, i że on zgładziwszy *Abdulla-Baszę*, *Assad-Beya* na rządy, przez jego oyca sprawowane, powrócił.

Emin-Aga Hassakeński, który był rokosz podniosł przeciwko Porcie, zbity przez woyska przeciw niemu od W. Wezyra wysłane, w niewolą się dostał; nakoniec głowę utracił.

Halil-Effendi, który miał tylko tytuł *Kaziaskera*, wyniesiony został na ważny urząd *Kaziaskera-Romelii*, jedno z pierwszych mieysc urzędu Sędziowskiego w Państwie. *Seich-Mehemed-Effendi*, pierwiey officyalista w kilku wydziałach Administracyi, został *Valide-Kehaya* (Intendent Sułtanki matki), na mieyscu *Abdeg-Paszaly-Ahmed-Aga*, przed kilką dniami zmarłego.

Roumeli Valissi mianowany Baszą *Bośnii*, zmieniony został przez *Cars-Ali-Baszę*.

Jbrahim-Basza, Basza *Bośnii* sprawował rządy *Canei*. Janczar Aga W. Wezyra złożony został, mieysce jego obeymie *Koul-Kehayassi* (pierwszy urzędnik Janczarów).

Na mieysce Patryarchy greckiego Carogrodzkiego mianowany został Biskup Andrinopolski.

Nadzwyczaynie wysoka cena niektórych artykułow żywności, a mianowicie niedostatek mięsa, stały się w stolicy tuteyszey przyczyną niejakich rozruchów i powstania gminu, które uspokoić potrafiono. Z tey okoliczności *Kassab-Bachi* (dozorca jatkowy) został aresztowany i do więzienia kryminalistów zaprowadzony. (*le Conservat.*)

WIADOMOSCI ROZMAITE.

Gdy Cesarz Franciszek w Wielki Czwartek odbywał religiyny obrządek umywania nóg 12stu ubogim starcom, ieden z nich ścisnął Monarchę za ręce, i w prostocie swoiey błagał, aby z Napoleonem nie trzymał. Monarcha uśmiéchnął się na to ze łzami w oczach. Ten postępek okazuie ducha, iakim tchnie lud Wiedeński i cały naród Austryacki. Ktoby w Wiedniu dał się publicznie słyszeć, że Rząd mógłby się oświadczyć za sprawą Napoleona, ten byłby w niebespieczeństwie poniesienia osobistey krzywdy.

Dnia 2 Maja n. st. wyszła z Berlina do woyska kompania strzelców Tyrolskich. W Dreznie także wielu Tyrolczyków podobną kompanią złożyło. Jey dowodzcą iest *Jakób Riedl*, który w 1809 roku znakomicie się wsławił.

Miasto *Bremen* w twierdzę zamieniaią Francuzi: mieszkańcy bez różnicy stanu około szańców pracować muszą.

Francuzi zamek Xiążęcy Würzburgski na szpital obrócili: przy czém z żołnierzami Würzburskiemi do krwawych przyszło sporów.

W Dreznie twierdzono, iż tam maią się zgromadzić Niemieccy Xiążęta, i wezwać Napoleona do zwrócenia rzeczy podług zasad Lunewilskiego Traktatu. W przypadku odmówienia, Austrya wysyła 80,000 woyska do Włoch, a 50,000 przyłącza do armii Rossyyskiey, Saxonia daie 14,000 ludzi: etc.

Po dwóch nieszczęśliwych wycieczkach załoga Szczecińska tak dalece utraciła odwagę, że oblegaiący pod samemi wałami odbywaią patrole.

Dnia 30 kwietnia n. st. po ustąpieniu Jenerała Pruskiego *Kleista* z *Halli*, opanowali to miasto Francuzi z korpusu Wice Króla. 2go Maja (20 kwietnia v. st.) w sam dzień bitwy Jenerał Bülow zmieniony pod *Magdeburgiem* przez Jenerała *Orłowa*, zdobył szturmem to miasto, gdzie kilka dział i 500 ieńców nieprzyiaciołom zabrał: tym sposobem Francuzi, których położenie rozciągało się między *Naumburgiem* i *Lipskiem*, tył nawet w czasie bitwy zagrożony mieli.

Nazaiutrz po bitwie Jenerał Hrabia *Wittgenstein*, chciał znowu na nieprzyiaciela uderzyć, lecz ten był w zupełnym odwrócie, o milę zawsze od przednich straży oddalony. Wysłano więc oddziały dla oswobodzenia *Lipska*, który Francuzi w czasie bitwy byli osadzili, lecz nieprzyiaciel ieszcze przed zbliżeniem oddziału woysk sprzymierzonych to miasto opuścił— We dwa dni po bitwie główna kwatera Jenerała Hrab. *Wittgensteina* była w *Rochlitz*, Jenerała *Blüchera* w *Colditz*, *Napoleona* zaś w *Querfurt* po tamtey stronie *Sali*, sześć mil ku zachodowi za *Lipskiem*.

Niedostatek kawaleryi w woysku Francuzkiém był przyczyną, iż Napoleon swoią piechotę w kwadraty szykować musiał, i wystawiać te massy na morderczy ogień artyleryi Rossyyskiey, bardzo trafnie działaiącey.

W *Berlinie*, iak tylko się dowiedziano, iż korpus ochotników pod wsią *Gros-Goerschen* wiele ucierpiał, wysłano natychmiast 1700 młodzieńców dla zastąpienia poległych lub ranionych.

Jenerał Tettenborn wszystkie niziny pod *Hamburgiem* wodą zalać kazał, przez co niepodobném uczynił dla Francuzów przebycie tam *Elby*, gdyby się o nie kusić śmieli. Jenerał *Walmoden* ze znacznym korpusem stoi w *Lauenburgu*, a Jenerał *Dörenberg*, który *Boitzenburg* osadza, oczekiwał tylko przybycia korpusu 12,000 Szwedów, z *Wismaru* przez *Schwerin* tam ciągnących, aby się na powrót przez *Elbę* przeprawił. (*wszyst. z Zuschauera.*)

Załoga w twierdzy *Głogowie*, do czasu podstąpienia pod nią woysk Pruskich, na mieysce Rossyyskich, przez dowódzcę swoiego utrzymywana była w tém mniemaniu, że Prusacy wkrótce na pomoc i odsiecz przybędą. Dezerterowie zeznaią, że niezmierne było wszystkich zadziwienie, gdy w woysku Pruskim zamiast obrońców swoich, nieprzyiaciół uyrzeli. Załoga ta składa się z 5000 ludzi, między którémi jest 1100 Badeńczyków: lecz dwie trzecie całey załogi leży w szpitalach.

Ze Lwowa pod dniem 19 kwietnia donoszą, iż tam odebrano niewątpliwą wiadomość, że wprowadzenie Gazet Niemieckich w Państwie Austryackiem wychodzących do Francyi zostało pod karą śmierci zabronione.

Gazety Drezdeńskie ogłosiły odezwę do Saskiey młodzi, wzywaiącą ich do skruszenia Francuzkiego jarzma i obrony sprawy powszechney. (*Gazeta S. Peterzburska Akad:*)

Z Radziwiłłowa pod dniem 20 kwietnia donoszą, iż dnia 18go przybył tam z zagranicy JO. Xiąże Alexander Borysowicz *Kurakin*, i tegoż dnia odiechał traktem do *Zytomierza*. (*P. P.*)

Szczęśliwa, pod swemi prawami, *Anglia*, w pośród woyny oddaie cześć mężom, którzy na zaszczyt swego wieku zrodzeni, przyczynili się oraz do sławy oyczyzny. Uwieczniwszy już pamięć Lorda *Nelsona*, stara się również nieśmiertelnym uczynić hołd pamięci *Pitta*, wystawuiąc dla niego pomnik, którego opis kładziemy:

Podstawa, na którey maią bydź umieszczone różne postaci tego układu, wyobraża wyspę *Brytanii Wielkiey*, i wody oblewaiącego ją morza: w środku wyspy na mieyscu podniesionėm, okazuie się *Pitt*, w ubiorze Kanclerza Skarbu, w postawie publicznego mówcy; poniżey na pierwszey płaszczyźnie dwa po-

sągi wyobrażaią jego talenta, w energii narodu zawarte, a pod postacią oceanu w koło nieco zniżonego środka, przypominaią dzieła jego administracyi. Apollo, naukę i wymowę wyrażaiący po prawey, Merkury zaś, jako opiekun handlu i polityki po lewey stronie Ministra umieszczeni. Dla wystawienia świetnych powodzeń Marynarki Angielskiey pod czas jego urzędowania w Ministeryum, dolną część monumentu zaymować ma statua *Brytanii Wielkiey* wspaniale na koniu morskim siedząca, po lewey ręce maiąc zwyczayne znamiona potęgi morskiey, w prawey zaś trzyma pioruny w pogotowiu do ciśnienia na swoich nieprzyiaciół.

Napis zrobiony przez P. *Canning* ma prostotę i moc temu rodzaiowi stylu właściwą, i wyraża zawód publicznego życia, talenta, przymioty i zasługi *Pitta*.

Sławny Literat P. *Aug: Gwil: Schlegel*, który Pani *Staël* do Sztokolmu towarzyszył, sprawuie teraz urząd Sekretarza do korrespondencyi Niemieckiey przy Xciu Następcy Tronu Szwedzkiego. Pismo o *Systemacie kontynentalnym*, *i o jego stosunkach ze Szwecyą*, jest dziełem jego pióra.

Dnia 27 kwietnia obchodzono w S. Peterzburgu pogrzeb człowieka pełnego zasługi, i w samey sile wieku zeszłego, Pastora Angielskiego Kościoła, Doktora *Pitta*. Długi jego pobyt w Stolicy, obszerne wiadomości i charakter szacowny, zjednały mu serca wszystkich stanów towarzystwa. Kościół, w którym się ten obrządek odprawił, wystawiał widok jednego, z naybardziey interessuiących ludzkość, zgromadzenia. Oprócz wielu Ministrów i Panów Rossyyskich, widziano obok siedzących Arcybiskupa Metropolitę Katolickiego, i Biskupa, i jednego z Duchownych Kościoła Greckiego, sześciu Pastorów rozmaitych wyznań Protestańskich, różnych języków, jako to: Niemieckiego, Francuzkiego, Szwedzkiego, Finlandzkiego i Holenderskiego. Ten tkliwy widok chrześciańskiego braterstwa byłby jeszcze tkliwszym, gdyby się na nim ci wszyscy znaydować mogli, którzy w zmarłym dobroczyńcę swego opłakuią. P. *Pitt* w całem swoim życiu do nauki łączył przykład chrześciańskiey miłości. (*le Conservateur.*)

DZIENNIK URZĘDOWY DZIAŁAŃ WOJENNYCH.

Wódz Naczelny Woysk, Jenerał Feldmarszałek, Xiąże Goleniszczew-Kutuzow-Smoleński, *w główney kwaterze, w mieście* Dreznie, *przedstawił JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI dalszy ciąg Dziennika działań woiennych, od dnia 30 marca, do 22 kwietnia, w brzmieniu następuiącém:*

Dnia 30 marca. Główna kwatera w *Trachenbergu* (*w Szląsku*).

Jenerał Leytnant Baron *Saken* przedstawił kopią Częstochowskiego Obrazu Matki Bożey, i klucze twierdzy, w której wzięto w niewolą. 5 oficerów sztabu, 51 oberofficerów, 48 podofficerów i 978 szeregowych. Nadto dostało się nam: 24 działa i 1 możdżerz do robienia proby, mnóstwo karabinow, potrzeb artylleryyskich i wszelkiego rodzaiu zapasow, W tymże czasie oswobodzono z niewoli woienney naszych dwóch Xięży i więcey 20 ludzi rang niższych.

Dnia 31 Marca. Odpoczynek.

Jenerał Infanteryi *Miłoradowicz* donosi, że d. 19 rzucano mocny ogień do twierdzy *Głogowy* z dwóch bateryy, z których jedna o 200, a druga o 300 sążni od ukrytey drogi, wzniesione były. Działanie ich było tak skuteczne, iż kilka dział u nieprzyiaciela z lawetow zbito. Wszystkie przodowe poczty około *Głogowy*, utrzymywane przez oddział Jenerał Adjutanta Hrabiego *S. Priesta*, oddane zostały woyskom Pruskim, pod dowództwem Jenerała *Schulera*.

Dnia 1 Kwietnia. Główna kwatera w *Wintzig*.

Dnia 2 Kwietnia. Główna kwatera IMPERATORA JEGOMOSCI dnia tego z główném woyskiem, przeszła na lewy brzeg *Odry*, pod *Steinau*. Przed mostem IMPERATOR JEGOMOSC spotkany był przez Króla Pruskiego.

Jenerał Infanteryi *Miłoradowicz* donosi, że przednia straż, która jemu jest powierzona, na dzień 8my stanie w *Dreznie*, gdzie Jenerał Hrabia *St Priest* stanie d. 3go.

Jenerał Leytnant Baron *Saken* donosi, że po wysłaniu przez niego rapportu o zdobyciu twierdzy *Częstochowy*, znaleziono w niey jeszcze 2 falkonetty, w liczbie karabinow więcey tysiąca zupełnie nowych, z fabryk francuzkich tam przywiezionych. W skarbcu kościelnym znayduią się buławy, buńczuki i strzały, Kościołowi temu przez Królow Polskich darowane.

Dnia 3 Kwietnia. Główna kwatera w *Lüben*.

Jenerał Leytnant Hrabia *Woróncow*, chcąc nie dopuścić nieprzyiacielowi uskutecznienia zamiaru swego, wywiezienia zboża z magazynow, w bliskości *Kistryna* leżących, wysłał tam Porucznika 14go półku strzelców *Abramowicza - Baranowskiego* 1, z kompanią, który, uderzywszy na nieprzyiacielską placówkę, w bliskości magazynu stoiącą, spędził ją, wielu z nich na mieyscu położył, a 5ciu ludzi w niewolą zabrał. Znalezione w magazynach żyto i owies wieśniakóm rozdano. Nieprzyiaciel, nie uważaiąc na poniesioną stratę, silną wysłał pomoc do szańcu przedmostowego i mocny miotał ogień; ale działaniem dwóch konnych dział naszych, z których do szańcu przedmostowego i pozostałey części przedmieścia strzelano, wielką szkodę nieprzyiacielowi zadano. Teyże nocy uciekło z twierdzy 22 ludzi z podofficerem. Jenerał Leytnant Hrabia *Woróncow* daie świadectwo szczególnieyszey waleczności Porucznika *Abramowicza - Baranowskiego*.

Jenerał Infanteryi *Barklay - de - Tolli*, ukończywszy przygotowania do szturmu *Torunia*, z dnia 27 na 28 marca, zaczął robić przykopy i pierwszey paralleli początek tak szczęśliwie poszedł, że nieprzyiaciel za rozświtem dnia, uyrzawszy ją, nie mógł bynaymniey przeszkadzać dalszemu prowadzeniu roboty. D. 29, rozpoczęto ze 36 dział mocne strzelanie, które przez dzień i noc całą trwało; ale, że nieprzyiaciel, umocniwszy dwa wzgórki, przeszkadzał z nich działaniu bateryy naszych, przeto Jenerał Infanteryi *Barklay - de - Tolli*, rozkazał je bagnetami zdobyć, co też dnia 30 szczęśliwie wykonano, pomimo uporczywego odporu ze strony nieprzyiaciela. Teraz woyska wchodzą w linią drugiey paralelli, w którey wzniesione już są dwie bateryе *ricochet*. Tak ważne w początku samym korzyści, wcale mało straty kosztuią dla nas: z żalem tylko, że kula działowa urwała rękę walecznemu Podpółkownikowi inżenierów *Michaud*, który równie się dystyngwował w układaniu, jak i wykonywaniu planu szturmu.

Jenerał Adjutant, Baron *Winzengerode* z korpusem znayduie się w *Lipsku*, straż jego przednia w *Halli*, *Merseburgu* i *Weissenfels*. Półkownik *Prendel* z dwóma półkami kozaków stoi między *Eisleben* i *Aschersleben*, dla uważania i utrzymywania w trwodze nieprzyiaciela; a Jenerał Majorowi *Łańskiemu*, wysłanemu na *Querfurt*, przepisano działać na kommunikacye nieprzyiacielskie, i utrzymywać związek z oddziałem Półkownika *Prendela* i częścią jazdy Pruskiey, w bliskości *Weimaru* rozłożoney.

Dnia 4 Kwietnia. Główna kwatera w *Hainau*.

Dnia 5 kwietnia. Odpoczynek.

Jenerał Leytnant *Kapcewicz* donosi, że dnia 2 pod *Kistryn* z oddziałem swym przybywszy, zmienił korpus Jenerał Leytnanta Hrabiego *Woróncowa*.

Jenerał kawaleryi Hrabia *Wittgenstein* donosi, że partye ochotników naszych znowu rozpoczęły działania swoie na lewym brzegu *Elby*. Nieprzyiaciel śpiesznie cofnął się z *Luneburga* ku *Ueltzen*; zaczém Jenerał Major *Tettenborn* wysłał partye z jedney strony do *Luneburga*, z drugiey do *Bremerwerder* i *Rothenburga*, i ostatnie z tych mieysc zaiął, w którém schwycono nieprzyiacielską placówkę, z 36 żandarmów złożoną, z tych 8 ubito, a 28 w niewolą zabrano. Jenerał Major *Dörenberg* znayduie się w *Luneburgu*, a podjazdy jego pod *Solten*. Jenerał Adjutant *Czerny-szew* w *Dannebergu*, skąd wysłał oddział ku *Ueltzen*.

Dnia 6 Kwietnia. Główna kwatera w *Bunzlau*.

Pruski Jenerał kawaleyi *Blücher* donosi, że Ma-

jor Pruski *Helwig*, powziąwszy wiadomość, że woyska Bawarskie, pod dowództwem Jenerała *Rechberga*, w liczbie 1700 ludzi piechoty, 300 ludzi jazdy, z 8mią działami, stoią pod *Langesaltza*, poszedł ze szwadronem z *Teustädt* d. $\frac{6}{18}$ tam stanąwszy, bez względu na trudy marszu, 18 godzin odprawionego, uderzył na nieprzyiaciela, i zdobył u niego 2 haubice, 3 działa; 1 wóz z ładunkami, 2 furgony, więcey 20 koni, wziął razem kilku ludzi w niewolą, a około 40 na mieyscu położył. Nieprzyiaciel z *Langesaltza* wypędzony ku *Waltershausen* się cofnął, dokąd Major *Helwig*, dla zbytecznego zmordowania się koni, jednę tylko milę mógł iśdź za nim. Imperator Jegomość w nadgrodę tak chwalebnego czynu Majora *Helwiga*, Naymiłościwiey mianować raczył kawalerem orderu woyskowego, świętego *Jerzego* 4tey klassy.

Dnia 7 Kwietnia. Główna kwatera w *Lauban* w *Saxonii*.

Dnia 8 kwietnia. Główna kwatera w *Reichenbach*.

Jenerał Infanteryi *Barklay-de-Tolli* donosi, że twierdza *Toruń*, po dzielnym szturmie i za podsunieniem przykopow naszych do samey już pochyłości wałow, d. 4. poddała się przez kapitulacyą, mocą którey wszystkie działa w twierdzy znayduiące się, potrzeby artylleryczne i wszelkiego rodzaiu zapasy dostały się w ręce zwycięzców; garnizon zaś, liczący 2 Jenerałów, 355 sztabowych i wyższych officerów, i 1793 ludzi rang niższych, po złożeniu broni, wyszle się do *Francyi*, pod obowiązkiem słowa honoru niesłużenia przeciwko *Rossyi* i jey sprzymierzeńcóm, w ciągu teraźnieyszey kampanii.

Dnia 9 Kwietnia. Odpoczynek.

Sześćset ludzi nieprzyiacielskiey załogi, w *Kistrynie* znayduiącey się, zrobiwszy wycieczkę z twierdzy, i o dwie mile od niey się oddaliwszy, zostali częścią pobici, a częścią uwięzieni, przez Pruską milicyą i 50 kozaków.

Jenerał Adjutant, Baron *Winzengerode*, z korpusem swoim znayduie się w *Lipsku* i okolicach tego miasta, partye zaś jego na lewym brzegu rzeki *Sali* uważaią obróty nieprzyiacielskie, z którym codziennie miewa utarczki Półkownik *Prendel*, w blizkości gór *Hercyńskich* stoiący, który, będąc attakowany przez Jenerała *Latour-Maubourg*, zabrał mu w niewolą 2 officerów, i do 20 ludzi rang niższych. Jenerał Major *Łańskoy*, wysłany przez niego do *Nordhausen*, dowiedziawszy się, że część jazdy Westfalskiey bierze kierunek na *Bleicherode*, wysłał przeciw niemu wszystkich kozaków dońskich, których miał przy sobie: ci spotkawszy nieprzyiaciela pod *Ebersdorf*, z taką natarczywością, a razem tak szczęśliwie na niego uderzyli, iż zabrali w niewolą 3 officerów i 102 szeregowych.

Jenerał Major *Renni* donosi, że codzień przychodzą do niego dezerterowie z woyska Westfalskiego.

Dnia 10 Kwietnia. Główna kwatera w *Bautzen*. Mieszkańcy tego miasta dystyngwowali się szczególniey w okazaniu radości swoiey z okoliczności przybycia tam IMPERATORA JEGOMOSCI. Nayiaśnieyszy Pan z trudnością mógł jechać przez ulice, napełnione ludem, który z *Czech* i innych mieysc okolicznych tam się zgromadził. Wieczorem miasto całe było oświecone.

Jenerał Kawaleryi Hrabia *Wittgenstein* donosi, że Pruski Jenerał *Büllow*, w celu niedopuszczenia nieprzyiacielowi, z sześciu kompanii piechoty, i oddziału inżenierów składaiącemu się, wywożenia zboża i siana, ze wsi w bliskości *Magdeburga* położonych, wysłał tam 300 ludzi strzelców, półk kozacki *Bychałowa*, i jeden szwadron huzarów czarnych, z dwómą działami konney artylleryi, którzy zupełnie znieśli nieprzyiaciela, i mimo to, że kilka batalionow na pomoc mu z *Magdeburga* śpieszyło, zmusili go szukać ocalenia w ucieczce do samey twierdzy, zabiwszy mu i raniwszy do 200 ludzi. Podług wyznania jeńców ubity także został Jenerał, który oddziałem tym dowodził.

Tenże donosi, że Pruski Jenerał Leytnant *Kleist*, d. 5 szturmem zdobył przedmieścia *Wittemberga*, w rozprawie tey wzięto w niewolą: 1 Podpółkownika kilku officerów i do 100 ludzi szeregowych; d. 6 ze trzech bateryi do miasta strzelać zaczęto, i w tym razie spalono, 13 domow i jeden magazyn z sianem. Strata nieprzyiacielska wynosi do 400 ludzi. Półki Pruskie piesze Kolberski i 2 Prus wschodnich szczególniey się w szturmie tym dystyngwowały.

Dnia 12 kwietnia. JEGO IMPERATORSKA MOSC z Królem Pruskim, dnia tego przybydź raczyli do *Drezna*, wśród radości mieszkańców wszelkie opisanie przewyższaiącey, którzy tłumami wyszli na przyięcie Nayiaśnieyszych gości. Przed bramami miasta Obay Monarchowie przyięci byli od korpusow Gwardyi i Grenadyerów, batalionu Gwardyi Pruskiey, półku Kawaleryi Pruskiey i kilku kompanii Artylleryi, w pośród radośnych okrzyków *Ura*: Prześliczna pogoda wiosenna sprzyiała temu wspaniałemu wjazdowi, a mieszkańcy napełniali ulice i okna domów. Potém przeciągały woyska przed JEGO IMPERATORSKĄ MOSCIĄ i Królem Pruskim. Wieczorem całe miasto było oświecone.

OGŁOSZENIE.

2 Na dniu dwódziestym trzecim Oktobra Roku 1808 wydała Rada Mieyska Wileńska na druku do wszystkich jeneralnie tego miasta Obywateli, publikatę do każdego Numeru possessyi, przez pośrednictwo Policyi mieyskiey rozesłaną i potrzykroć w Gazecie Kuryera Lit: dla powszechney wszystkich wiadomości, owoczasowie ciągle zamieszczoną, zastrzegaiąc, aby wszyscy bez excepcyi Obywatele, jakiego bądź stanu i wyznania, i jakim bądź przemysłem, handlem i rękodziełem bawiący się, posiadaiący prawo utrzymywania dozwolonych, wag i miar, mieli one nie inaczey, jak tylko sztęplem publicznym miasta na Ratuszu. przez przysięgłego ważczego publicznego mieyskiego Pisarza, oznaczone: a to pod zapowiedzianym przez takowe ogłoszenie, za dostrzeżeniem pierwszykroć sztrafem rubli pięciu, za drugim razem, rubli dziesięciu, a za trzecim, pod karą odesłania przez Policyą mieyską fałszuiącego wagi i miary, i oszukuiącego przez utrzymywanie nierzetelnych i niecechowanych na Ratuszu wag i miar, do Sądu właściwego po ukaranie, a to przy konfiskacie jeszcze, na rzecz skarbu mieyskiego za każdą razą wszystkich nieodstęplowanych naczyń, miar i wag, następować powinny. Wiara publiczna, na twierdzy którey zależy ogólne wszystkich Obywateli, nawzaiem dobro i bespieczeństwo, by tym dokładniey strzeżona i administrowana. w całym mieście była, naznaczyła Rada mieyska, do szczególnego dozoru zatym, z pośrzodka siebe Urzędnikow JPP Jana Mantzellmana i Macieja Maxa Radnych Wileńskich Nie spodziewa się wprawdzie Rada, aby którykolwiek z Obywateli przeciwko wyrażonemu postanowieniu do ogólnego porządku w miescie, i prawdziwego dobra wszystkich mieszkanczw zmierzaiącemu. niewolnym utrzymywaniem nieodstęplowanych jakichkolwiek bądź naczyn, miar i wag. z uszkodzeniem powszechnosci zaymował się; owszem zostaie w nadziei, że każdy rzetelnie i dokładnie to wykonywa, co z porządku prawa i słuszności wypada. Wszakże w celu przeświadczenia się o akkuratnosci zachowywania się przez Obywateli podług przepisanych, za wiedzą i dozwoleniem Zwierzchności od Rady prawideł; postanowiwszy Rada mieyska uczynić w całym tuteyszym mieście, i wszystkich onego przedmieściach przez pomienionych Urzędników rewizyą o nayduiących się po wszystkich generalnie Obywatelach, wagach i miarach, czy one są rzetelne, i sztęplem publicznym miasta oznaczone, a to po wyyściu dwóch tygodni od daty tey publikaty; wzywa wszystkich Obywateli, aby wprzeciągu naznaczonego dwó-tygodniowego terminu, wszelkie naczynia, wagi i miary, na które w jakimkolwiek bądź względzie i tylule, wyprzedaż lub kupla czyni się, a które dotąd mogą bydź jeszcze nie odstęplowane, dla opieczętowania onych Publicznym sztęplem miasta, za opłatą należnego miastu dochodu, ważczemu publicznemu mieyskiemu przysięgłemu Pisarzowi na Ratusz pod zwierzchną wiedzę rzeczonych Urzędników JPP Mantzellmana i Maxa Radnych niechybnie podali i znieśli: Gdyż po wyyściu dwutygodniowego terminu, że ciż Urzędnicy wspólnie z Policyą mieyską, w każdym następnie czasie odbywać będą po całym mieście rewizyą, wag wszelkich i miar, i postąpią z każdym fałszuiącym one, podług powyższego przepisu nieodstępnie, Rada mieyska ostrzega. Dla czego ninieysze ogłoszenie zamieszczaiąc potrzykroć w Gazecie Kuryera Litewskiego, jeszcze w celu podania do powszechney wiadomości po jednym exemplarzu na druku przez pośrednictwo Policyi Mieyskiey do każdego Numeru possesyi, a osobno do Izby Kupieckiey Wilenskiey, do Uprawy nad Cechami rzemieślniczey, i do Kahału tuteyszego po takichże drukowanych exemplarzy piędziesiąt, a to, by nikt zgoła niewiadomością tego postanowienia nie wymawiał się, rozsyła. Dat na sessyi na Ratuszu Wilenskim w Radzie tegoż miasta, Roku 1813 miesiąca Maja 9 dnia.

Tomasz Reyser Prezydent Rady.

UWIADOMIENIA:

1 Leja Hirszowa Witkinsowa obywatelka Wilen: podaie do powszechney wiadomości, iż na mocy Listu Tradycyinego przez W. Jana Józeffa Koziełła Sędziego Grodzkiego Pttu Wileń: w Ru 1812 Msca Febr: 6 dnia będąc possesorką Młynu murowancgo na kopanicy na Zarzeczu będącego z mieszkaniem do dziedzictwa zeszłego Hercyka Leybowicza należącego ogłasza, iżby ktokolwiek maiący ochotę do naięcia onego na jaki termin od dnia 24 Junij bieżącągo 1813 Ru, ma się zgłosić do teyże Tradycyiney Possesorki mieszkaiącey w Wilnie na Szklanney ulicy pod N: 227. Datt 1813 Maja 14 dnia.

Franciszek Cedroński maiący od urodzenia lat 19, wzrostu średniego, włosow czarnych, oczu takichże, twarzy okrągłey dnia 21 Aprila idącego Roku, od Rodzicow swoich z Folwarku Buciszek w Powiecie Lidzkim Gubernii Grodzieńskiey położonego bezopowiednie oddalił się z domu piechotą, więc ktobykolwiek wiedziai o wzmienionym Franciszku Cedrońskim, raczy zawiadomić W. Swiackiewiczowę maiącą Dom własny na przedmieściu Antokolu. Miał wzmieniony Cedroński przedsięwzięcie, czego mu Rodzice nie wzbraniali, służyć w woysku Nayiaśnieyszego MONARCHY Rossyiskiego. Jeżeli się zatym zdarzy Woyskowym Osobom czytać tę Awizacyą pod których komendą może się znayduie, równym względem zechcą dadź wiedzieć teyże W. Swiackiewiczowey, aby iego rodzice przystawili do pułku dowody Szlacheckiey rodowitości.

Za pozwoleniem Cenzury Wileńskiey — w Drukarni Dyecezalney u XX. Missyonarzów.